

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO PROSVJETE I NAUKE

ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

DEVETOGODIŠNJA OSNOVNA ŠKOLA

IZBORNI PREDMETI

predmetni program

ENGLISKI JEZIK

izborni predmet

VII, VIII i IX razred devetogodišnje osnovne škole

---

1. NAZIV NASTAVNOG PREDMETA**IZBORNI PREDMET****NAZIV PREDMETNOG PROGRAMA****ENGLESKI JEZIK (izborni predmet)****2. ODREĐENJE PREDMETNOG PROGRAMA****a) Položaj, priroda i namjena predmetnog programa**

Engleski jezik je danas glavno sredstvo komunikacije širom svijeta. U Crnoj Gori se može učiti od četvrtog razreda osnovne škole kao prvi strani jezik, od sedmog razreda kao izborni predmet i od prvog do trećeg razreda kao fakultativni predmet.

Osnovni elementi nastave stranih jezika su učenje jezika i sticanje znanja o jeziku, pa je i suština nastave engleskog jezika:

- osposobljavanje učenika/ca za uspješnu usmenu i pismenu komunikaciju na engleskom jeziku i
- stvaranje dobre lingvističke osnove za dalje izučavanje jezika.

Osim ovih, nastava engleskog jezika obuhvata i druge opšteobrazovne i vaspitne sadržaje (Vidi *Opšti ciljevi predmetnog programa*).

b) Broj časova i nivoi postignuća po godinama obrazovanja

Razred	Drugi strani jezik 1.– 3. godina učenja		
	Nedjeljni broj časova	Godišnji broj časova	Nivoi postignuća
VII	3	90+12*	A1
VIII	3	90+12*	A2.1
IX	3	81+12*	A2
Ukupno		261+36*	

*Časovi koji se planiraju na nivou škole

3. OPŠTI CILJEVI PREDMETNOG PROGRAMA

Ciljevi i zadaci učenja engleskog jezika u osnovnoj školi se zasnivaju na uvažavanju potreba i učenika/ca i društva, te na kompetencijama koje omogućavaju da se te potrebe zadovolje.

Nastava engleskog jezika po ovom programu ima za cilj da :

- omogućiti učeniku/ci da proširi svoju sposobnost sporazumijevanja izvan granica maternjeg jezika,
- stvori dobru lingvističku osnovu za dalje izučavanje jezika,
- osposobi učenike/ce da počnu da preuzimaju odgovornost za vlastito učenje i znanje, odnosno da počnu da izgrađuju svoje zahtjeve kao korisnici jezika i oblikuju lične ciljeve učenja, vrednuju svoja dostignuća i trude se da ih poprave, pripremajući ih tako za samostalno i permanentno učenje,
- podstiče pravilan razvoj učenikove/cine ličnosti u intelektualnom, emocionalnom i moralnom smislu, te njegovu/njenu kreativnost i osjećaj za lijepo,
- doprinese formiranju autonomne, demokratične, empatične ličnosti koja će, šireći svoja znanja o drugim narodima i kulturama i istovremeno razvijajući svijest o vlastitim kulturnim vrijednostima, biti sposobna da na primjeren način djeluje u interkulturalnom i plurilingvalnom okruženju.

Za realizaciju navedenih ciljeva učenici/ce stiču jezička i druga znanja i vještine koje su pobrojane dalje u tekstu.

Lingvistička kompetencija

Učenici/ce:

- upoznaju strani jezik na nivou fonetike, morfologije, sintakse, semantike, leksike i na tekstualnom nivou i osposobljavaju se za usmeno i pismeno sporazumijevanje.

Sociolingvistička kompetencija

Učenici/ce:

- razvijaju sposobnost razumijevanja tekstova u pogledu njihove namjene i izvantekstualnih okolnosti sporazumijevanja,
- ovladavaju primjerenim načinima usmenog sporazumijevanja i neverbalnog reagovanja.

Diskursna kompetencija

Učenici/ce:

- razvijaju strategije koje im omogućavaju da stvore primjeren usmeni i pisani tekst (organizuju, strukturiraju i prilagođavaju poruku).

Poznavanje strategija rješavanja problema u komunikaciji

Učenici/ce:

- razvijaju strategije rješavanja nesporazuma i savladavanja prepreka u sporazumijevanju.

Sociokulturološka znanja

Učenici/ce:

- upoznaju važne aspekte društva i kulture zemalja engleskog govornog područja i postaju svjesniji sličnosti i razlika između svijeta u kojem žive i onog koji upoznaju kroz učenje engleskog jezika.

Poznavanje strategija samostalnog učenja

Učenici/ce:

- upoznaju i razvijaju strategije samostalnog učenja (aktivnosti koje koriste pri sticanju, čuvanju i upotrebi znanja), čime se osposobljavaju za permanentno učenje.

4. SADRŽAJI I OPERATIVNI CILJEVI PREDMETNOG PROGRAMA

Predložene teme i sadržaji se odnose na oba ciklusa i nije ih obavezno obrađivati po navedenom redoslijedu, ali je pri planiranju nastave neophodno uvažiti činjenicu da su neka znanja neophodna za usvajanje drugih.

Za predložene aktivnosti nastavnik/ca će sam /a odabrati oblike rada (individualni, rad u parovima, grupama ili frontalni).

III CIKLUS**VII RAZRED**

TEMATSKI OKVIR: moja porodica, prijatelji i ja, moj razred i škola, moje igračke, kućni ljubimci, biljni i životinjski svijet, hrana i zdravlje, tijelo i odjeća, moj dom, vještine i sposobnosti, praznici (rođendan, Nova godina, ...), saobraćajna sredstva, kazivanje vremena, godišnja doba i vremenski uslovi, svakodnevni život, slobodno vrijeme (hobiji, sport, zabava, putovanja), moje okruženje (selo, grad, moja zemlja), orijentacija u prostoru, svijet (juče, danas, sutra), životna sredina, obrazovanje i životni pozivi.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi – sadržaji	Korelacija
<p>Razumijevanje živog i snimljenog govora Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije jednostavna uputstva i reaguje neverbalno i verbalno na engleskom (ponekad na maternjem), - uočava traženi podatak i reaguje neverbalno i verbalno, - razumije glavne misli teksta, - pokazuje razumijevanje detalja. <p>Usmeno izražavanje Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>izgovara glasove kojih nema u maternjem jeziku,</i> - daje jednostavne kratke odgovore na ono što vidi i čuje, - koristi utvrđene fraze za određene namjene, - imenuje i daje kraće opise, - sudjeluje u razgovoru po modelu, - koristi komunikacijske strategije. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slušaju tekst i reaguju neverbalno (npr. crtanjem, razvrstavanjem slika, povezivanjem slika i teksta, označavanjem tačnih odnosno netačnih tvrdnji) i verbalno (ispunjavanjem tabela, dopunjavanjem teksta, kratkim odgovorima na pitanja). <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - recituju, pjevaju i igraju jezičke igre, - daju i izvršavaju uputstva i naredbe, - učestvuju u razgovoru sa učenicom/com, učenicima/cama ili nastavnikom/com (postavljaju pitanja i daju odgovore), - speluju, - igraju uloge, - učestvuju u dramtizacijama, - simuliraju sporazumijevanje u određenim situacijama, - postavljaju pitanja na engleskom jeziku o značenju riječi i rečenica, - pripremaju i izvode jednostavne intervjue, - opisuju (osobe, mjesta, predmete), - simuliraju sporazumijevanje u jednostavnim situacijama. 	<p>Imenice-Nouns</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regular plural - Irregular plural - Genitive 's, s' - Genitive with of - Countable/uncountable nouns <p>Zamjenice-Pronouns</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personal pronouns (subjective/objective forms) - Demonstrative pronouns - Possessive pronouns - Indefinite pronouns :one, ones <p>Članovi-Articles</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indefinite article – a/an - Definite article – therative pronouns - Possessive pronouns - Indefinite pronouns :one, ones <p>Članovi-Articles</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indefinite article – a/an - Definite article – the - Zero article <p>Brojevi-Numbers</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cardinal numbers 1-100 - Ordinal numbers 	<p>Maternji jezik i književnost: gramatički, pravopisni i fonološki sitem jezika.</p> <p>Građansko vaspitanje: razvijanje i njegovanje demokratskih vrijednosti, razvijanje osjećaja odgovornosti i obaveza u okviru porodice i škole.</p> <p>Fizička kultura i zdravlje: sportovi.</p> <p>Muzička kultura: njegovanje muzikalnosti i scenskog izraza.</p> <p>Likovna kultura: primjena likovnih tehnika u samostalnim projektima.</p>

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi – sadržaji	Korelacija
<p>Čitanje i razumijevanje pisanog teksta Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čita naglas i u sebi, - pokazuje razumijevanje kratkih dijaloga i tekstova uočavajući glavnu misao, pojedine detalje i informacije, - počinje da čita samostalno, - (nastavnik/ca predlaže izvore tekstova). <p>Pismeno izražavanje Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - piše nekoliko povezanih rečenica po modelu. <p>Jezičke funkcije Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdravlja i predstavlja sebe i drugoga, - izvršava i daje uputstva i naredbe, - traži i daje informacije vezane za imenovanje osoba, adresu, telefonski broj, narodnost, boju kose i oči, dijelove tijela, predmete i životinje, posjedovanje stvari, - kazuje uzrast, - izrazi dopadanje i nedopadanje, - izrazi osnovne prostorne odnose, - opisuje predmete i životinje, - piše čestitke (rođendan, Nova godina i drugi praznici), - izvinjava se i prihvata izvinjenje, - nudi, prihvata i odbija, - daje mišljenje, - upozorava, - nudi, zahvaljuje i prihvata zahvaljivanje, - pita i ukazuje na postojanje stvari i gdje se nalaze, - opisuje mjesto gdje živi. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čitaju tekst i reaguju neverbalno (npr. crtanjem, razvrstavanjem slika, povezivanjem slika i teksta, označavanjem tačnih odnosno netačnih tvrdnji) i verbalno (ispunjavanjem tabela, dopunjavanjem teksta, odgovorima na pitanja), - rješavaju zadatke sa višečlanim izborom. <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ispunjavaju tabele, - dopunjavaju rečenice ili kraće tekstove, - zapisuju rečenice po diktatu, - pripremaju i sprovode jednostavne ankete, - rade na jednostavnim projektnim zadacima (npr. učestvuju u izradi zidnih novina). 	<p>Pridjevi-Adjectives</p> <ul style="list-style-type: none"> - Possessive adjective - Adjective denoting size and colour - Indefinite adjectives : some, any - Demonstrative adjectives .this, that - Natinality adjectives - Upitne riječi-Question words - What, who, how, whose, where, when, which, why - Predlozi-Prepositions - Time and place (under, on, from, in, into, for, at, next to, near, with, without, over) - Prepositional phrases (in the south, on the west of, on the top of) <p>Glagoli-Verbs</p> <ul style="list-style-type: none"> - Present simple - Present Continuous - Imperative - There is/are - Like + gerund <p>Vežnici-Conjunctions</p> <ul style="list-style-type: none"> - And, because, but, or 	

VIII RAZRED

TEMATSKI OKVIR: moja porodica, prijatelji i ja, moj razred i škola, moje igračke, kućni ljubimci, biljni i životinjski svijet, hrana i zdravlje, tijelo i odjeća, moj dom, vještine i sposobnosti, praznici (rođendan, Nova godina, ...), saobraćajna sredstva, kazivanje vremena, godišnja doba i vremenski uslovi, svakodnevni život, slobodno vrijeme (hobiji, sport, zabava, putovanja), moje okruženje (selo, grad, moja zemlja), orijentacija u prostoru, svijet (juče, danas, sutra), životna sredina, obrazovanje i životni pozivi, nauka i umjetnost

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi – sadržaji	Korelacija
<p>Razumijevanje živog i snimljenog govora Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije sva jednostavna uputstva i reaguje na njih neverbalno i verbalno, - pokazuje izvršenjem zadatka da razumije glavne misli teksta usmeno ili pismeno, - uočava traženi podatak, reaguje verbalno u kraćoj govornoj ili pisanoj formi, - pokazuje razumijevanje detalja (ko, šta, gdje, čiji, koji, koliko), - utvrđuje neke vantekstualne okolnosti sporazumijevanja (raspoloženje i odnose među sagovornicima). <p>Usmeno izražavanje: Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uz prihvatljiv izgovor i intonaciju učestvuje u razgovorima po modelu, - opisuje osobe, predmete i pojave, - zamoli za ponavljanje kada nešto ne razumije. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slušaju tekst i reaguju neverbalno (npr. razvrstavanjem slika, povezivanjem slika i teksta, označavanjem tačnih odnosno netačnih tvrdnji) i verbalno (ispunjavanjem tabela, dopunjavanjem teksta, odgovorima na pitanja i razgovorom o tekstu). <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učestvuju u razgovoru sa učenicom/com učenicima/cama ili nastavnikom/com (postavljaju pitanja i daju odgovore, razmjenjuju informacije), - igraju uloge, - učestvuju u dramatizacijama, - opisuju osobe, mjesta, predmete, događaje i jednostavne procese, - simuliraju sporazumijevanje u određenim situacijama, - pripremaju i sprovode intervjue, - izvještavaju, - pripovijedaju. 	<p>Imenice-Nouns</p> <ul style="list-style-type: none"> - Double genitive - Plural of nouns ending in -f,-y, -o, -s, -x, -sh, -ch <p>Zamjenice-Pronouns</p> <ul style="list-style-type: none"> - Partitive pronouns: some(body-thing)any(body,-thing),no(body,-thing) in determiner and nominal function - Introductory it (It's one o'clock, It's raining) - Relative pronouns.who,which <p>Članovi-Articles</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indefinite/Definite/Zero <p>Pridjevi-Adjectives</p> <ul style="list-style-type: none"> - Partitive adjectives:some, any, - No - Quantifiers: much, many,a bit, a little, a lot of - Too+adjectives - Position of adjectives <p>Upitne riječi i fraze</p> <ul style="list-style-type: none"> - What time, what's it like, what's the weather like - How+adjectives 	<p>Maternji jezik i književnost: upoređivanje gramatičkih sistema.</p> <p>Istorija: različite istorijske ličnosti.</p> <p>Biologija sa ekologijom: zaštita i unapređenje životne sredine.</p> <p>Hemija: nove tehnologije i njihov uticaj na životnu sredinu.</p> <p>Fizička kultura i zdravlje: sportovi.</p> <p>Muzička kultura: njegovanje muzičkog ukusa.</p> <p>Likovna kultura: primjena različitih likovnih tehnika u samostalnim projektima.</p>

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi – sadržaji	Korelacija
<p>Čitanje i razumijevanje pisanog teksta: Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravilno izgovara poznate riječi pri čitanju naglas, - čita u sebi, - uočava glavnu misao teksta i reaguje na engleskom u kraćim govornim ili pisanim aktivnostima, - pokazuje razumijevanje detalja ili određene informacije, - pokazuje razumijevanje teksta koji se odnosi na prošlost, sadašnjost i budućnost, - počinje da koristi kontekst da dođe do značenja nepoznatih riječi. <p>Pismeno izražavanje Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upotrebljava osnovna pravila interpunkcije i pravopisa, - udruži rečenice u pasuse, - piše kraće funkcionalne tekstove (pisma, dnevnik, intervju), - opiše osobe, mjesta, predmete i događaje. 	<p><i>Učenici/ce:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - čitaju tekst i reaguju neverbalno, (npr. razvrstavanjem slika, povezivanjem slika i teksta, označavanjem tačnih odnosno netačnih tvrdnji) i verbalno (ispunjavanjem tabela, dopunjavanjem teksta, odgovorima na pitanja i razgovorom o tekstu, rješavanjem zadataka sa višečlanim izborom), - izmještane riječi sklapaju u smisaone cjeline, - izmještane fragmente teksta sklapaju u smisaone cjeline. <p><i>Učenici/ce:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ispunjavaju tabele, - dopunjavaju tekstove, - pišu kraće funkcionalne tekstove (pismo, dnevnik, intervju, anketa), - opisuju osobe, mjesta, predmete, događaje i jednostavne procese, - rade na projektnim zadacima (npr. učestvuje u izradi zidnih novina). 	<p>Predlozi-prepositions</p> <ul style="list-style-type: none"> - Time (on, in, to, at, past, after, by, before) - At+speed - In+language - By/on+means of transport <p>Glagoli-Verbs</p> <ul style="list-style-type: none"> - Can (ability,permission) - Must (obligation) - Have to (obligatiob) - Would like (wish) - Shall (suggestion) - Let's + verb (suggestion) - Want + infinitive - Verbs with two objects - Past simple (regular and irregular verbs) - Going to (intentions) - Present continious (future plans) <p>Prilozi-Adverbs</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adverbs of manner (regular) , irregular (well, fast) - Time adverbs: ago, zesterday, last night, this evening, tomorrow, in the summer - Adverbs of frequency - Intensifiers: very, quite - Not...either - So. neither (addition) 	

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi – sadržaji	Korelacija
<p>Jezičke funkcije Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrazi slaganje i neslaganje, - traži i daje sugestije, - traži i daje dozvolu i izriče zabranu, - traži i daje informacije vezane za vrijeme, svakodnevne aktivnosti, značenje, izgovor i pisanje riječi u stranom jeziku, datume, cijene, dimenzije i udaljenosti, školske predmete i raspored časova, sposobnosti i fizičke vještine, odnose među ljudima, ambicije, poslove, hobi i interesovanja, prevozna sredstva, događaje i ljude u prošlosti, određene planove i namjere u budućnosti, - daje objašnjenja, - izražava obavezu i odgovornost, - opisuje osobe i njihovo ponašanje, životinje, mjesta i događaje, - pita šta drugi žele i ljubazno zahtijeva, - daje uputstva i naređuje, - nudi i odbija pomoć, - izražava odobravanje. 			

IX RAZRED

TEMATSKI OKVIR: moja porodica, prijatelji i ja, moj razred i škola, moje igračke, kućni ljubimci, biljni i životinjski svijet, hrana i zdravlje, tijelo i odjeća, moj dom, vještine i sposobnosti, praznici (rođendan, Nova godina, ...), saobraćajna sredstva, kazivanje vremena, godišnja doba i vremenski uslovi, svakodnevni život, slobodno vrijeme (hobiji, sport, zabava, putovanja), moje okruženje (selo, grad, moja zemlja), orijentacija u prostoru, svijet (juče, danas, sutra), životna sredina, obrazovanje i životni pozivi, nauka i umjetnost, mediji

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi – sadržaji	Korelacija
<p>Razumijevanje živog i snimljenog govora Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije sva jednostavna i pojedina složenija uputstva, - pokaže izvršenjem zadataka (u govornoj ili pisanoj formi na engleskom jeziku) da je razumio/jela glavne misli teksta i/ili da je u njemu uočio/la određene detalje, - ponekad dođe do tražene informacije na osnovu onoga što tekst implicira, - prepozna izvantekstualne okolnosti sporazumije- vanja (npr. odnose među sagovornicima i njihovo raspoloženje). <p>Usmeno izražavanje Učenik/ca treba da nauči da uz prihvatljiv izgovor i intonaciju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učestvuje u kratkim razgovorima i traži i daje informacije i mišljenja o nedavnim događajima i iskustvima, svakodnevnim aktivnostima i interesovanjima kao i planovima za budućnost, - izvještava, - pripovijeda. 	<p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slušaju tekst i reaguju neverbalno (npr. razvrstavanjem slika, povezivanjem slika i teksta, označavanjem tačnih odnosno netačnih tvrdnji) i verbalno (ispunjavanjem tabela, dopunjavanjem teksta, odgovorima na pitanja i razgovorom o tekstu). <p>Učenici/ce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učestvuju u razgovoru sa učenicom/com, učenicima/cama, nastavnikom/com (postavljaju pitanja i daju odgovore, razmjenjuju informacije), - igraju uloge, - učestvuju u dramatizacijama, - simuliraju sporazumijevanje u određenim situacijama, - pripremaju i sprovode intervjue, - izvještavaju, - pripovijedaju. 	<p>Imenice – Nouns - More+countable/uncountable nouns - Not enough+nouns</p> <p>Zamjenice – Pronouns - Reflexive pronouns - Relative pronoun which</p> <p>Članovi – Articles - Indefinite/Definite/Zero</p> <p>Pridjevi- Adjectives - Comparison of ajectives</p> <p>Predlozi – Prepositions - Prepositiins denoting place,time,direction</p>	<p>Maternji jezik i književnost: upore divanje gramatičkih sistema.</p> <p>Bilogija sa ekologijom: zaštita životne sredine.</p> <p>Fizička kultura i zdravlje: sportovi.</p> <p>Muzička kultura: njegovanje muzičkog ukusa.</p> <p>Likovna kultura: primjena različitih likovnih tehnika u samostalnim projektima.</p> <p>Tehnika i informatika: upotreba kompjutera.</p>

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi – sadržaji	Korelacija
<p>Čitanje i razumijevanje pisanog teksta Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravilno izgovara poznate riječi pri čitanju naglas, - pokaže izvršenjem zadataka u govornoj ili pisanoj formi na engleskom jeziku) da je razumio/jela glavne misli teksta i/ili da je u njemu uočio/la određene detalje, - ponekad dođe do tražene informacije na osnovu onoga što tekst implicira, - razumije tekstove sa poznatim jezikom u novom kontekstu, - dođe do značenja nepoznatih riječi koristeći kontekst i gramatičko razumijevanje. <p>Pismeno izražavanje Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upotrebljava osnovna pravila interpunkcije i pravopisa, - primjenjuje usvojena gramatička pravila i leksiku, - samostalno piše funkcionalne sastave (pismo, dnevnik, intervju, ankete), - piše kraće vođene sastave, - piše kraće sastave (eseje). <p>Jezičke funkcije Učenik/ca treba da nauči da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - traži dozvolu, daje dozvolu i izražava obavezu i zabranu, - izrazi kritiku/komentar, - traži i daje sugestije i reaguje na njih, - ljubazno formuliše svoje zahtjeve i odgovara na zahtjeve drugih, - nešto ljubazno ponudi, prihvati ili odbije, - uputi, prihvati ili odbije poziv, - traži i daje informacije vezane za porodične odnose, zdravlje i bolesti, - opisuje događaje i procese, - traži i daje uputstva za snalaženje u prostoru, - upućuje, prihvata ili ne prihvata poziv. 	<p><i>Učenici/ce:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - čitaju tekst i reaguju neverbalno (npr. razvrstavanjem slika, povezivanjem slika i teksta, označavanjem tačnih odnosno netačnih tvrdnji) i verbalno (ispunjavanjem tabela, dopunjavanjem teksta, odgovorima na pitanja, razgovorom o tekstu, rješavanjem problema, rješavanjem zadataka sa višečlanim izborom). <p><i>Učenici/ce:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ispunjavaju tabele, - dopunjavaju tekstove, - pišu funkcionalne tekstove, - pišu kraće vođene tekstove, - pišu kraće sastave (eseje), - rade na projektnim zadacima (npr. učestvuju u izradi zidnih novina). 	<p>Glagoli – Verbs</p> <ul style="list-style-type: none"> - Imperative (directions) - Negative imperative (prohibition) - Infinitive (purpose) - Want+object pronoun+infinitive - Be allowed to - Let+object pronoun +infinitive - Present perfect tense - Will/won't (definite future used to) - Can (possibility) could (polite request) - Would (invitations, offers) - Should (advice) - Mustn't (prohibition) - No+ gerund (prohibition) - Too+adjective+infinitive - Not+adjective+enough+infinitive <p>Prilozi – Adverbs</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adverbs and adverbial phrases of time - Relative adverb where <p>Vežnici – Conjunctions</p> <ul style="list-style-type: none"> - Then, finally <p>Rečenice – Clauses</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adverbial clauses of time (when, before) - Conditional clause type 0 and 1 	

5. DIDAKTIČKE PREPORUKE

Namjera ovih didaktičkih preporuka je da pomognu nastavniku/ci da ostvari postavljene ciljeve primjenjujući u nastavi najnovija saznanja s područja primijenjene lingvistike, pedagogije i psihologije, te pozitivna domaća i strana iskustva vezana za nastavu i učenje engleskog jezika, a da pri tome ne ograniče njegovu/njenu kreativnost.

Nastavnik/ca i učenik/ca u savremenoj nastavi

U središtu pažnje savremene nastave je učenik/ca i proces učenja. Uvažavajte uzrast, sposobnosti, potrebe, interesovanja i želje svojih učenika/ca. Nastavnik/ca nije više jedini izvor znanja i informacija i njegova/njena uloga nije samo prenošenje znanja. Vaš zadatak je i da podstičete učenike/ce da koriste i druge izvore znanja i informacija i da ih učite kako da uče (*Vidi Autonomija učenika*).

Potrudite se da atmosfera u razredu bude prijatna i nesputavajuća, a istovremeno i radna, jer samo u takvoj atmosferi nastava može biti uspješna. Atmosfera napetosti i straha čini svako učenje neefikasnim. Koristite metodu pozitivne motivacije. Izbjegavajte negativnu kritiku. Prihvatite učenike/ce kao ravnopravne sagovornike i stvorite atmosferu uzajamnog povjerenja (nastavnik/ca-učenik/ca i učenik/ca-učenik/ca) – prijatnije ćete se osjećati i vi i vaši/e učenici/ce. Vi i vaši/e učenici/ce ste na istom zadatku: njihov uspjeh je i vaš uspjeh.

Ne dozvolite sebi da zaboravite da osim operativnih, nastava engleskog jezika ima i opšte ciljeve.

Neka vaša nastava djeluje podsticajno na razvoj vaših učenika/ca u intelektualnom, emocionalnom, moralnom, kreativnom i estetskom smislu.

Vaša nastava treba da doprinese i formiranju autonomnih, demokratičnih i empatičnih ličnosti. Učite ih tome i na vlastitom primjeru. Podstičite samopouzdanje i nezavisnost, kooperativnost, kulturu dijaloga, tolerantnost, razumijevanje i uvažavanje različitosti i pripremajte vaše učenike/ce za život u multikulturalnom i plurilingvalnom društvu.

Upotreba maternjeg jezika

Upotrebu maternjeg jezika u učionici svedite na najmanju moguću mjeru, ali nikada to ne činite na uštrb ostvarivanja postavljenih ciljeva. Navikavajte učenike/ce da u učionici koriste engleski jezik koliko god im to dozvoljava njihovo trenutno jezičko znanje, a maternji jezik upotrijebite kada je to efikasnije i produktivnije.

Aktivnosti: Razvijanje jezičkih vještina

Pri izboru aktivnosti povedite računa o ***diferencijaciji i raznovrsnosti***.

1. Diferencijacija

Odaberite ili adaptirajte aktivnosti tako da odgovaraju različitim stilovima učenja (vizuelni, auditivni, kinestetički) i nivoima znanja vaših učenika/ca (slabiji/e, bolji/e učenici/ce). Ako stalno koristite aktivnosti koje odgovaraju samo jednom stilu učenja, učenici/ce kojima ne odgovara taj stil biće u neravnopravnom položaju i teže i sporije će učiti. Isto tako, ako sve aktivnosti zahtijevaju viši nivo jezičkih znanja i vještina, slabiji/e učenici/ce će biti demotivisani/e i neće htjeti/moći u njima učestvovati.

2. Raznovrsnost

Imajte na umu da smjenjivanje različitih oblika nastave (frontalnog, individualnog i rada u parovima i grupama), kao i smjenjivanje kraćih i dužih, bučnijih i tiših aktivnosti, perioda koncentrisane pažnje i opuštanja daje nastavi notu raznovrsnosti i pospješuje motivaciju.

Razumijevanje živog i snimljenog govora

Koristite što je moguće raznovrsnije izvore autentičnih tekstova za slušanje (pjesme, priče, razgovore dviju ili više osoba, kraće monologe, kraća izlaganja, radio i TV reklame, vijesti, odlomke iz radio/TV emisija i serija, odlomke iz filmova) jer nam je cilj da osposobimo učenike/ce da razumiju prirodni (živi ili snimljeni) govor.

Iako u nastavi koristite snimke autentičnih tekstova, uvijek imajte na umu da izgovor i intonacija nastavnika/ce često imaju presudan uticaj na izgovor i intonaciju njegovih/njenih učenika/ca, posebno onih najmlađeg uzrasta. Pogrešan izgovor usvojen u najmlađem uzrastu/početnoj fazi učenja je kasnije teže popraviti.

Ne zaboravite da aktivnosti za razvijanje vještine razumijevanja govora valja sprovoditi u tri koraka:

Slušanju teksta prethode aktivnosti kojima pobuđujemo interesovanje učenika/ca za tekst (predviđanjem sadržine teksta na osnovu naslova, ilustracija, fotografija, pisanim tekstovima na istu temu), *provjeravamo poznavanje teme i leksike* (ključne riječi i fraze objašnjavamo i zapisujemo na tablu) i *upoznajemo ih sa zadatkom koji će se raditi tokom slušanja*.

Tokom slušanja učenici/ce rade zadatke za provjeravanje razumijevanja koji zahtijevaju kratke odgovore: zadatke višestranog izbora, zadatke tipa "tačno/netačno", popunjavanje tabele, popunjavanje praznina u tekstu. (Ako je potrebno, učenici/ce mogu čuti tekst više puta).

Aktivnosti nakon slušanja služe za provjeravanje razumijevanja odslušanog teksta i u ovoj fazi se preporučuje integracija sa ostalim jezičkim vještinama: može se uraditi zajednički rezime teksta (ne prepričavanje!), povesti razgovor o stavovima/idejama izloženim u tekstu, pripremiti i izvesti dramatisacija teksta, zamisliti intervju sa osobom iz teksta, osmisliti projekat/istraživanje o problematici predstavljenoj u tekstu i sl.

Usmeno izražavanje

Pomozite učenicima/cama da se temeljno pripreme za usmene aktivnosti: zajedno odaberite temu i leksiku potrebnu za njenu obradu i dajte im dovoljno vremena za razmišljanje.

Uspješne su one aktivnosti koje omogućavaju stvarnu razmjenu znanja, informacija, ideja, mišljenja, bilo da se radi o aktivnostima dijaloškog ili monološkog tipa. Poželjno je da u aktivnostima učestvuje što više učenika/ca, što se postiže radom u parovima ili manjim grupama.

Vještina vođenja razgovora nije samo u jasnom izražavanju misli/stavova/ideja. Ona uključuje i sposobnost aktivnog slušanja, pa zato učimo učenike/ce da pažljivo slušaju onoga ko govori i da ga bez potrebe ne prekidaju.

Razumijevanje pisanog teksta

U nastavi ćemo koristiti što je moguće raznovrsnije autentične tekstove za čitanje (pjesme, priče, dijaloge, pisma, prospekte, brošure, novinske članke, odlomke iz književnih djela). Cilj nam je da osposobimo učenike/ce za samostalno čitanje i razumijevanje nepoznatih autentičnih tekstova (koristeći odgovarajuću tehniku čitanja: brzo čitanje radi utvrđivanja osnovne ideje, čitanje radi traženja specifične informacije, čitanje radi uočavanja detalja i implicitnog značenja).

Čitanju teksta prethode aktivnosti kojima pobuđujemo interesovanje učenika/ca za tekst (predviđanjem sadržine teksta na osnovu naslova, ilustracija, fotografija, razgovorom o iskustvu učenika/ca vezanom za problematiku obrađenu u tekstu), provjeravamo poznavanje teme i leksike (objašnjavamo ključne riječi i fraze) i upoznajemo ih sa zadatkom koji će se raditi tokom/nakon čitanja.

Razumijevanje teksta se može provjeravati tokom ili nakon čitanja. Izbor aktivnosti će zavisi od toga kada se provjeravanje vrši , a kad god je to moguće čitanje treba povezati sa govorom i pisanjem. Najčešće se koriste sljedeće aktivnosti: odgovori na pitanja, popunjavanje praznina u tekstu/tabeli, sklapanje izmiješanih dijelova teksta u smislaone cjeline/hronološkim redom, zadaci višečlanog izbora, zadaci tipa 'tačno/netačno', davanje naslova dijelovima teksta, rezime teksta (ne prepričavanje!), razgovor o stavovima/idejama izloženim u tekstu, dramatizacija teksta, zamišljeni intervju sa osobom iz teksta, projekat/istraživanje o problematici predstavljenoj u tekstu.

Pismeno izražavanje

Za razvijanje vještine pismenog izražavanja možemo koristiti tzv. kontrolisano pisanje (transformacije rečenica, pisanje po modelu, slici, dijagramu) ili pisanje na slobodnu temu (pisanje pisma, pjesme, priče, dijaloga, oglasa, izvještaja, komentara na tekst/knjigu/film).

Skrenite pažnju učenicima/cama na važnost samog procesa pisanja i sami obratite pažnju na njega, a ne samo na proizvod pisanja. Podstičite ih da se pridržavaju metodičkog pristupa pisanju: razmišljanje o temi, zapisivanje ideja, grupisanje i organizovanje ideja u

paragrafe. U ovoj fazi se ne obraća pažnja na jezičku preciznost. Tek nakon što tekst dobije odgovarajuću formu provjerava se adekvatnost leksike, gramatička pravilnost, pravopis, interpunkcija.

Pisanje se može odvijati i u parovima i grupama i to ne samo u početnim, već u svim fazama učenja. Rad u grupi daje učeniku/ci osjećaj sigurnosti i oslobađa ga/je straha od 'javne sramote', pa je zato često i produktivniji i efikasniji nego individualni.

Navikavajte učenike/ce da najprije samostalno, ili u paru ili grupi, pregledaju svoj rad, pa tek onda zatraže pomoć nastavnika/ce.

Gramatika

Za učenje gramatičkih struktura danas se uglavnom koristi induktivni pristup: učenici/ce sami/e otkrivaju jezičke strukture i formiraju pravila vezana za formu i upotrebu, a zatim ih upoređuju sa gramatičkim pravilima u udžbenicima/gramatikama.

Gramatičke strukture uvodimo postepeno uz mnogo smisaonih primjera i utvrđujemo ih na velikom broju vježbi u stvarnim komunikacijskim situacijama. Zadaci treba da budu raznovrsni, da učenicima/cama omoguće primjenu prethodnih znanja, opštih znanja i mašte. Učenje je efikasnije ako su strukture uključene u tekst odnosno ako iz njega proizilaze jer učeniku/ci omogućavaju razumijevanje i adekvatno reagovanje.

Ciklično vraćanje na već poznate strukture će omogućiti učenicima/cama da usvoje strukture koje nijesu bile savladane ili da automatizuju upotrebu već savladanih struktura.

Neke gramatičke strukture je dovoljno da učenici/ce samo prepoznaju i razumiju, dok druge treba da znaju da koriste sa manjom ili većom preciznošću.

Učenici/ce ne reprodukuju gramatička i druga pravila koja objašnjavaju jezičku strukturu i upotrebu. Poznavanje pravila nije predmet ocjenjivanja.

Leksika

Učenje leksike se smatra jednim od najbitnijih elemenata u učenju stranog jezika i treba joj posvetiti dužnu pažnju. Za prezentaciju i utvrđivanje nove leksike možemo koristiti:

- predmete, slike, gestove, mimiku,
- tvorbu riječi (izvedenice, složenice, konverzija),
- sinonime, antonime, definicije,
- određivanje značenja riječi na osnovu konteksta,
- korišćenje jednojezičnih i dvojezičnih rječnika.

Pokažite učenicima/cama da leksiku ne čine samo pojedinačne riječi. Skrećite im pažnju na kolokacije. Učite ih da grupišu riječi, npr. u gramatičke (*happy, unhappy, happily, unhappily, happiness, unhappiness*) ili semantičke grupe (*happy, contented, joyful, pleased*).

Pripremajte aktivnosti za ciklično ponavljanje ranije obrađene leksike.

Ispravljanje grešaka

Kada ispravljate greške činite to na podsticajan način. Dok govore, učenike/ce ne treba prekidati zbog grešaka koje prave. Evidentirajte ozbiljnije greške i ukažite na njih kad se završi govorna aktivnost. U pismenim zadacima (testovima i sastavima) označite tip greške i, ako je to moguće, prepustite učeniku/ci da je sam/a ispravi. Pružite učenicima/cama što je moguće češće priliku da sami/e ispravljaju svoje greške ili da to čine u paru ili grupi.

Domaći zadaci

Cilj domaćih zadataka je utvrđivanje znanja i vještina koje učenici/ce stiču u nastavi i, u izvjesnoj mjeri, podsticanje samostalnosti u učenju. Pri planiranju domaćih zadataka vodite računa o sljedećem: *preporučuje se da vrijeme koje učenik/ca provede u radu kod kuće (pisanje, čitanje, obnavljanje) ne bude duže od trećine vremena provedenog na časovima engleskog jezika, odnosno, da sedmično ne pređe 15 min. po času.*

Projekti

Rad na projektima razvija samostalnost/kooperativnost i osjećaj odgovornosti kod učenika/ca, pa je stoga tijesno povezan sa autonomijom učenika/ce i razvijanjem vještina samostalnog učenja (Vidi *Autonomija učenika*).

Dobar projekat je onaj u kome je zadatak jasno definisan i prilagođen znanju i sposobnostima učenika/ca. Kada se cilj postavi, učenicima/cama treba ostaviti mogućnost da sami/e odluče na koji način će ga postići, kao i da podijele zaduženja i odgovornosti.

Za rad na projektu se može odvojiti vrijeme i na redovnim časovima, ali je vrlo vjerovatno da će se učenici/ce morati sretati i van časova, pa je, stoga, na početku, potrebno precizirati i rok do kojeg valja završiti projekat, jer on mora odgovarati svima, i učenicima/cama, i nastavniku/ci.

Kada za to dođe vrijeme, prezentacije je najbolje držati na samom početku časa i to ne više od jedne na jednom času. Prezentacije mogu imati formu zidnih novina, postera sa fotografijama i ispisanim tekstom, izlaganja praćenih slajdovima, video zapisa ili brošura.

Evo i nekoliko ideja.

U nižim razredima osnovne škole mogu se raditi projekti na sljedeće teme:

- moja porodica/najbolji drug/drugarica,
- moja soba/kuća/ulica,
- moj kućni ljubimac,
- izvještaj o ponudi lokalnog pet shop-a,
- moje omiljene igračke i sl.

Tema projekta može biti i vlastita zemlja i ono čime se ponosimo i što bismo željeli da drugi znaju o nama.

Prezentacije se mogu pripremati i na teme kao što su: omiljeni pisac, historijska ličnost, omiljena muzička grupa, glumac, film, pozorišna predstava i sl.

Učenici/ce mogu sakupljati informacije o stranim zemljama - o njihovoj historiji, turističkim atrakcijama, običajima, kulturi, svakodnevnom životu, modi, sportu i sl. u zavisnosti od interesovanja – koristeći, ako je moguće, osim uobičajenih izvora informacija, kao što su udžbenici, časopisi, novine, Internet, i intervju sa izvornim govornicima. Od prikupljenog materijala se mogu napraviti (zidne) novine, ili mu se može dati forma ilustrovanog dnevnika, brošure ili reklamne kampanje.

Autonomija učenika/ce

Nastavnik/ca podstiče i razvija autonomiju učenika/ce kroz aktivnosti i zadatke koji osposobljavaju učenika/cu da preuzme odgovornost za vlastito učenje i da znanje stečeno u formalnom kontekstu učenja (u učionici) koristi i izvan njega. Iz ovoga proizilazi da na časovima engleskog jezika učenici/ce treba da steknu, osim jezičkih i sociopragmatičkih, i znanja vezana za sam proces učenja.

Stoga:

- učite učenike/ce kako da lakše i brže uče, kako da čuvaju naučeno i kako da koriste znanje u novim situacijama, izvan učionice (razgovarajte sa njima o strategijama i stilovima koje koriste u učenju stranog jezika i upoznajte ih sa novim);
- upoznajte ih sa ciljevima i sadržajima aktivnosti /zadataka/ materijala i strategijama učenja koje oni impliciraju;
- na višem nivou učenja, uključite ih i u adaptiranje i izbor nastavnih materijala gdje god je to moguće;
- podstičite ih da samostalno stiču nova znanja, planiraju, organizuju, prate i provjeravaju učenje (vidi *Portfolio*).

Portfolio/Evropski jezički portfolio

Evropski jezički portfolio je projekat čije je jedno od polazišta uvjerenje da se učenje najbolje unapređuje ličnom analizom samog procesa učenja. Termin *portfolio* se obično koristi da označi odabrane radove umjetnika ili drugih stvaralaca kojima se oni predstavljaju potencijalnim mecenama ili klijentima. *Evropski jezički portfolio* sadrži tri elementa:

- pasoš,
- jezičku biografiju i
- dosije.

Pasoš sadrži zvanične sertifikate i dokaze o postignutim jezičkim kompetencijama kao i dio za upisivanje rezultata samoocjenjivanja i internog ili eksternog ocjenjivanja u školi.

Jezička biografija je dio portfolia rezervisan za razmišljanje o vlastitom učenju, procjenjivanje stečenog znanja/napredovanja i planiranje.

Dosije sadrži odabrane radove učenika/ca koji ilustruju znanja i vještine navedene u jezičkoj biografiji ili u pasošu.

Iskoristite neku od navedenih ideja u nastavi. Učinićete postupak učenja transparentnijim i podstaći učenike/ce da postepeno preuzimaju odgovornost za vlastito učenje.

6. KORELACIJE MEĐU PREDMETIMA

Nastava stranih jezika je, u manjoj ili većoj mjeri, povezana sa svim nastavnim oblastima: prirodnim i društvenim naukama, umjetnošću, informatikom i fizičkom kulturom. Ta veza je naročito tijesna sa nastavom maternjeg jezika. Znanja stečena iz ostalih predmeta čine tematski okvir, a ona stečena na časovima maternjeg jezika su često polazište u nastavi stranih jezika.

7. STANDARDI ZNANJA I ISPITNI KATALOG**7.1 Standardi znanja**

Standardi znanja opisuju jezičko ponašanje, odnosno jezička znanja i vještine učenika/ca koji /e su uspješno savladali/e program engleskog jezika. Na kraju devetogodišnjeg školovanja učenici/ce treba da postignu standarde znanja u sve četiri vještine osim u slučajevima individualnih posebnosti učenika/ca.

Za postizanje standarda znanja, učenici/ce treba da pokažu sljedeća jezička znanja i vještine:

Slušanje i razumijevanje živog i snimljenog govora

Učenici/ce slušaju kraće tekstove sa poznatom tematikom i leksikom

Na kraju trećeg ciklusa učenik/ca zna da:

- slijedi uputstva,
- pokaže razumijevanje suštine teksta reagujući:
  - na odgovarajući način neverbalno,
  - kratkim odgovorima na postavljena pitanja,
    - pronađe traženi podatak,
- prepozna raspoloženje govornika.

Govor- usmeno izražavanje**Na kraju trećeg ciklusa učenik/ca zna da:**

- u kraćoj vođenoj interakciji sa sagovornikom, uz vizuelne ili pisane podsticaje, govori o poznatim ali obimnijim temama (opiše osobe, mjesta, događaje i iskustva).

Čitanje i razumijevanje pisanog teksta

Učenici/ce čitaju kraće funkcionalne i duže tekstove (priče).

Na kraju trećeg ciklusa učenik/ca zna da:

- razumije suštinu nepoznatog teksta koji sadrži poznatu tematiku i leksiku i uočava bitne informacije.
  - Razumijevanje pokazuje:
    - odgovorima na engleskom jeziku u usmenoj ili pisanoj formi,
      - izradom vođenih zadataka,
    - razgovorom na engleskom jeziku o pročitanoj tekstu.

Pisanje i pismeno izražavanje**Na kraju trećeg ciklusa učenik/ca zna da:**

- pomoću modela i datih riječi piše kraće funkcionalne tekstove,
  - piše o sebi i drugima (izgled, interesovanja),
    - opisuje događaje.

7.2. Ispitni katalog

III Ciklus

Jezički sadržaji	Jezičke vještine i funkcije
<p>Imenice – Nouns</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regular plural - Plural of nouns ending in <i>-f, -y, -o, -s, -x, -sh, -ch</i> - Irregular plural (<i>man, woman, child</i>) - Genitive 's - Genitive with <i>of</i> - Double genitive - Countable / uncountable nouns - (<i>More + countable/uncountable nouns</i>) - Less + uncountable nouns <p>Zamjenice – Pronouns</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personal pronouns (singular plural, subject/object case) - Demonstrative pronouns: <i>this, that these, those</i> - Possessive pronouns (singular, plural) - Interrogative pronouns: <i>who, what, whose</i> - Partitive pronouns: <i>some(body, -thing) any(body, -thing), no(body, -thing)</i> in determiner and nominal function - Indefinite pronouns: <i>one, ones</i> - Introductory it (<i>It's one o'clock, It's raining</i>) - Relative pronouns: <i>who, which</i> - Reflexive pronouns <p>Članovi - Articles</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indefinite/Definite/Zero <p>Brojevi - Numbers</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cardinal/ordinal <p>Pridjevi – Adjectives</p> <ul style="list-style-type: none"> - Possessive adjectives - Demonstrative adjectives: <i>this, that, these, those</i> - Interrogative adjectives : <i>which</i> - Adjectives denoting size and colour - Adjectives denoting nations - Position of adjectives (size, colour) - Comparison regular and irregular(<i>good , bad</i>) - Quantifiers: <i>many, much, a little, a lot of</i> 	<p>Razumijevanje živog i snimljenog govora</p> <p>Učenik/ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumije složenija uputstva, - razumije glavne misli i detalje i može da pronađe traženi podatak i uoči vremenske i uzročne odnose u tekstu koji sluša, - zna da iznese i jednostavno obrazloži svoje mišljenje o sadržaju teksta, - razlikuje činjenice i mišljenja, - može da prepozna izvantekstualne okolnosti i komentariše ih (govornici, situacija, namjena teksta). <p>Usmeno izražavanje</p> <p>Učenik/ca ima prihvatljiv izgovor i intonaciju i zna da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - započne i održi razgovor o prošlim , sadašnjim i budućim zbivanjima, - koristi engleski jezik za zadovoljavanje rutinskih potreba za informacijama i objašnjenjima, - izvještava, - prepričava događaje. <p>Čitanje i razumijevanje pisanog teksta</p> <p>Učenik/ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravilno izgovara poznate riječi pri čitanju naglas, a kod nepoznatih se ne zbunjuje, - može da razumije glavne misli i detalje, pronađe traženi podatak, uoči vremenske i uzročne odnose u tekstu koji čita i iznese i jednostavno obrazloži svoje mišljenje o sadržaju teksta, - razlikuje činjenice i mišljenja, - može da prepozna izvantekstualne okolnosti i komentariše ih (govornici, situacija, namjena teksta), - razumije tekstove sa poznatim jezikom u novom kontekstu, - može da dođe do značenja nepoznatih riječi koristeći kontekst i gramatičko razumijevanje, - može da uoči odnose između dijelova teksta i toka pripovijedanja.

Jezički sadržaji	Jezičke vještine i funkcije
<p>Predlozi – Prepositions</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prepositions denoting place, time, direction <p>Glagoli- Verbs</p> <ul style="list-style-type: none"> - Present simple - Present continuous (real present, future plans) - Future tense - Past Simple - Past continuous - Present perfect - Passive Voice: - Present simple - Past simple - Stative verbs (<i>look, feel, sound, smell, taste + adjective</i>) - Question tags - <i>Going to</i> (intention) - Imperative (instructions/ directions/ prohibition) - Modal verbs and expressions: - <i>Can</i> (ability, possibility, permission, suggestion), - <i>Could</i> (polite request) - <i>May</i> (possibility) - <i>Might</i> (suggestion) - <i>Shall</i> (suggestion) - <i>Should</i> (advice) - <i>Will/won't</i> (offer, willingness, refusal) - <i>Would like</i> (wish) - <i>Would ... like?</i> (invitation, offer) - <i>Must/Mustn't</i> (obligation, prohibition) - <i>Have (got) to</i> (obligation) - <i>Had better + bare infinitive</i> - <i>Ought to</i> (desirability) - <i>Used to</i> - Verbs with two objects - Verb + infinitive/gerund - Infinitive (purpose) 	<p>Pismeno izražavanje</p> <p>Učenik/ca zna da :</p> <ul style="list-style-type: none"> - piše funkcionalne tekstove (pismo, dnevnik, intervju, anketa), - napiše kraći vođeni sastav, - samostalno stvara kraće tekstove (kreativno pisanje) primjenjujući osnovna pravila interpunkcije i pravopisa i usvojena gramatička pravila i leksiku. <p>Jezičke funkcije:</p> <p>Učenik/ca zna da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdravi i otpozdravi, - predstavi sebe i drugoga, - prihvati izvinjenje i izvini se, - daje uputstva i naredbe, - kaže uzrast, - iskaže pripadanje, - izrazi osnovne prostorne odnose, - izrazi dopadanje i nedopadanje, - izrazi slaganje i neslaganje, - traži i daje sugestije, - traži i daje dozvolu i izriče zabranu, - izrazi obavezu, - ljubazno zamoli za nešto, - ponudi nešto, prihvati i odbije, - izrazi odobravanje, - izrazi savjet i upozorenje, - traži, daje, prihvati i odbije izvinjenje, - izrazi želju ili žaljenje u vezi sa stvarima koje su u suprotnosti sa činjeničnim stanjem, - izrazi različite stepene vjerovatnoće, - izrazi posljedicu, - izrazi prijetnju, - iznese vrijednosni sud, - obrazloži mišljenje.

Jezički sadržaji	Jezičke vještine i funkcije
<p>Prilozi – Adverbs</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interrogative adverbs: <i>how, where, why, when, how much</i> - Relative adverbs: <i>where</i> - Adverbs of manner (regular), irregular (<i>fast, well</i>) - Adverbs and adverbial phrases of time: <i>ago, yesterday, last night, this evening, tomorrow, then, finally, yet, already</i> - Adverbs of frequency - Intensifiers: <i>very, quite</i> - Position of adverbs - Comparison of adverbs <p>Rečenice - Clauses</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conditional clauses (type 0, 1) - Clauses of time (<i>before, when</i>) 	

8. NAČINI PROVJERAVANJA ZNANJA I OCJENJIVANJE

Provjeravanje i ocjenjivanje znanja protiče u skladu sa principima nastavnog programa.

Provjeravanje je sastavni dio nastave i obavlja se na svakom času. Cilj provjeravanja znanja je da se učeniku/ci da povratna informacija o njegovim/njenim postignućima, a nastavniku/ci o tome u kojoj mjeri se ostvaruju programom postavljeni ciljevi. Nastavnik/ca zajedno sa učenicima/cama analizira rezultate provjeravanja i ocjenjivanja i planira dalje aktivnosti, trudeći se da podsticajno djeluje na motivaciju učenika/ca.

8.1 Dijagnostičko, redovno i konačno provjeravanje

Dijagnostičko provjeravanje koristimo na početku školske godine da utvrdimo šta učenici /ce već znaju. Rezultate dijagnostičkog provjeravanja ne ocjenjujemo, niti ih koristimo za rangiranje učenika/ca.

Redovno provjeravanje se koristi tokom cijele školske godine i pokazuje nam u kojoj mjeri postižemo postavljene ciljeve.

Konačno provjeravanje znanja (interno/eksterno) se vrši na kraju višegodišnjeg perioda/ciklusa kao pokazatelj opšteg nivoa znanja (*proficiency*).

8.2 Tehnike provjeravanja znanja

Tehnike provjeravanja znanja moraju biti u skladu sa stilovima učenja učenika/ca. Najčešće su:

posmatranje usmenog jezičkog ponašanja učenika/ca u toku nastavnih aktivnosti, odnosno, tokom individualnog rada i rada u parovima i grupama (na osnovu unaprijed dogovorenih kriterijuma nastavnik/ca redovno bilježi svoja zapažanja o pravilnosti izgovora, fluentnosti, jasnoći izražavanja misli, gramatičkoj pravilnosti, bogatstvu i adekvatnosti leksike, primjerenosti iskaza, namjeni i okolnostima sporazumijevanja, snalažljivosti u novim situacijama);

pismena provjera znanja, koju obično vršimo putem različitih vrsta testova i vođenih i slobodnih sastava koje učenici/ce pišu na času ili kod kuće (pri ocjenjivanju sastava vodi se računa o interpunkciji i pravopisu, jasnoći izražavanja misli, primjerenosti teksta njegovoj namjeni, gramatičkoj pravilnosti, bogatstvu i adekvatnosti leksike, konstrukciji rečenice, organizaciji pasusa/teksta, formi teksta, koheziji, obradi teme).

8.3 Ocjenjivanje

8.3.1 Obavezni načini ocjenjivanja znanja

Pismena provjera znanja organizuje se od šestog razreda, u decembru i maju, u trajanju od dva nastavna časa (blok čas ili dva uzastopna časa) u vidu testa koji će biti komplementaran ciljevima nastave u formi interne/eksterne provjere znanja.

Provjerom se obuhvataju:

razumijevanje živog i snimljenog govora,
razumijevanje pročitanoog teksta,
pismeno izražavanje,
poznavanje leksike i gramatike.

Ocjenjivanje se vrši na poznatim tipovima zadataka sa jasnim uputstvima. Učenike/ce treba blagovremeno upoznati sa kriterijumima ocjenjivanja.¹

8.3.2 Zaključna ocjena oslikava znanje učenika/ca u odnosu na postavljene ciljeve predmeta.

Principi ocjenjivanja:

svaku provjeru znanja ne prati i ocjenjivanje;
ciljevi i kriterijumi ocjenjivanja su jasni i učenicima/cama poznati;
ocjenjivanje se vrši na poznatim tipovima zadataka i aktivnosti;
uputstva uz zadatke i aktivnosti su jasna i nedvosmisljena;
ocjenjuje se znanje učenika/ce, a ne njegovo/njeno neznanje.

¹ Pri provjeri pismenog izražavanja nastavnik/ca je dužan/a da uvaži i originalne odgovore.

9. RESURSI ZA REALIZACIJU

9.1 Materijalni uslovi

Nastava se odvija u učionici koja je opremljena kasetofonom, grafoskopom i vizuelnim sredstvima (poster, mape, itd.).

Kvalitetniji rad omogućava specijalizovana učionica sa TV prijemnikom/videom, grafoskopom, fotokopir aparatom i priručnom literaturom za učenike/ce. Preporučuje se i povremena upotreba odgovarajuće računarske učionice (jedan računar za dva/dvije učenika/ce, računari su umreženi i povezani na Internet).

Školska biblioteka je opremljena rječnicima, gramatikama, časopisima, beletristikom i priručnom literaturom za samostalni rad učenika/ca.

9.2 Literatura:

- Cambridge Handbooks for Language Teachers, CUP
- Cambridge Teacher Training and Development, CUP
- Cambridge Language Teaching Library, CUP
- Resource Books for Teachers, OUP
- Oxford Basics, OUP
- Oxford Handbooks for Language Teachers, OUP
- Teaching Techniques in English as a Second Language, OUP
- Materials for Language Teachers, Longman
- How to ... , Longman

10. PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA/CA I STRUČNIH SARADNIKA

Nastavu izvodi nastavnik/ca koji/a je završio/la odgovarajući fakultet ili višu školu (nastavnik/ca, odnosno profesor/profesoricu engleskog jezika).

Predmetni program **ENGLESKI JEZIK, izborni predmet** za devetogodišnju osnovnu školu izradila je Komisija u sljedećem sastavu:

prof.dr **Bojka Đukanović**, predsjednik

Marina Babić, član

mr **Ljiljana Subotić**, član

Divna Paljević-Šturm, član

Jadranka Grbović, član

Anica Radan, član

Radojka Dapčević, član